

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет імені
Олександра Довженка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Глухівського НПУ

ім. О. Довженка

Марина ХРОЛЕНКО

«28» березня 2024 р.

Робоча програма

навчальної дисципліни «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ»

Галузь знань: 01 Освіта /Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма: Початкова освіта та інформатика, Початкова освіта та психологія

Статус: нормативна

Структурні підрозділи (факультети, ННІ, кафедри), відповідальні за реалізацію навчальної дисципліни: ННІ Педагогіки і психології

Кафедра: педагогіки і психології початкової освіти

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин					Вид семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Самостійна робота		
			Європейські кредити	Години	Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття			
Денна	II	IV	4	120	54	20	18	16	66		+
Заочна	II	IV	4	120	12	6	2	4	108		+

м. Глухів-2024

Робочу програму навчальної дисципліни складено відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 013 «Початкова освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, професійних стандартів за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», ОПП підготовки бакалаврів за спеціальністю 013 Початкова освіта, навчального плану, навчальної програми)

Укладач робочої програми : кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології початкової освіти

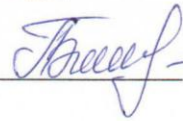
Сергій ПШУН

ЗАТВЕРДЖЕНО

кафедрою педагогіки і психології початкової освіти
протокол від «__» серпня 2024 року № __

Завідувач кафедри Людмила БІРЮК,
доктор педагогічних наук, професор

ЗАТВЕРДЖЕНО

кафедрою теорії і методики початкової освіти
протокол від «28» 28 2024 року № 1

Завідувач кафедри кандидат педагогічних наук, доцент
Тетяна ЗЕНЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Навчально-наукового інституту педагогіки та психології
протокол № 9 від «28» серпня 2024 року

Голова вченої ради ННІ педагогіки та психології

кандидат педагогічних наук, доцент Андрій ШЕРУДИЛО

ПОГОДЖЕНО

Гаранти освітніх програм:

кандидат педагогічних наук, доцент Ірина МОЗУЛЬ

кандидат педагогічних наук, ст. викладач Галина НЕПОМНЯЩА

кандидат педагогічних наук, доцент Ольга ВИШНИК

Пояснювальна записка

Мета навчальної дисципліни: Забезпечити студентів знаннями з теорії та практики музичного виховання учнів молодшого шкільного віку, розкрити теоретико-практичні засади організації музично-виховного процесу в початковій школі в контексті вимог Концепції «Нової української школи»; сформувати відповідні професійні компетентності та навчити застосовувати їх у своїй майбутній практичній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни: сформувати фахові компетентності на основі знань теорії та практики організації музично-виховного процесу в Новій українській школі:

- здатності генерувати нові ідеї з курсу (креативність);
- здатності до оволодіння теоретичними, методичними та практичними основами музичного виховання учнів початкової школи;
- здатності здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем мистецької освітньої галузі Нової української школи (НУШ);
- здатності самостійно планувати, організовувати та здійснювати музично-виховний процес у початковій школі;
- вільного володіння музичним матеріалом, методами, прийомами, засобами і формами здійснення музично-виховної роботи у початковій школі через залучення дітей до різноманітних видів музичної діяльності на уроці;
- здатності проведення уроків музичного мистецтва у Новій українській школі на відповідному рівні;
- здатності до оволодіння навичками практичної роботи з хором;
- здатності використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології.

Пререквізити: Дитяча література, Теорія і практика навчання і виховання з основами школознавства, Психологія вікова й педагогічна.

Постреквізити: Виробнича педагогічна практика, Педагогічна практика на робочому місці вчителя початкових класів, Атестаційний іспит із методик початкової освіти.

Освітні технології організації навчання та викладання: особистісно-орієнтовані (технології диференційованого навчання, технологія на основі застосування інформаційно-комунікативних засобів, технологія співробітництва); активні та інтерактивні технології проведення занять (технологія розвитку критичного мислення, проєктна технологія, ігрові технології, тренінги, тощо).

Форми роботи: практикуми, тренінги, ділові ігри, презентації тощо.

Методи навчання та викладання; словесні, наочні, практичні; індуктивні і дедуктивні; репродуктивні і проблемно-пошукові; самостійної роботи і роботи під керівництвом викладача

Основні поняття і категорії дисципліни: методика, практичні основи музичного виховання учнів початкової школи, проведення уроків музичного мистецтва.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність

Здатність самостійно і комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

Формування компетентностей в межах дисципліни співвіднесено з трудовими функціями професійних стандартів підготовки вчителя, а саме:

ЗК.01. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність);

Трудова функція А. Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів).

A1. Мовно-комунікативна компетентність (A1.1., A1.2., A1.4); **A2** Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.5, A2.7), **A3** Інформаційно-цифрова компетентність (A3.3).

Трудова функція Б. Партнерська взаємодія

B1 Психологічна компетентність (B1.3), **B2** Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2., B2.3).

Програмні результати навчання

ПР - 02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

3. Опис навчальної дисципліни

Характеристика дисципліни	Спеціальність	Академічний календар, види занять
Кількість: Кредитів ECTS: 4 Модулів 2 (д.ф.) Змістових модулів: 4 (д.ф.) Загальний обсяг дисципліни 120 год.	ОС «Бакалавр» Спеціальність: 013 Початкова освіта	Статус дисципліни: нормативна Курс: II (д.ф.), (з.ф.) Семестр: IV Всього годин: 120 Лекцій: 20/6 год. Практичних занять: 16/4 Лабораторних занять: 18/2 СРС: 54/108 Вид підсумкового контролю: екзамен

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна/заочна					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи музичного виховання учнів початкових класів						
Тема 1. Мета і завдання музичного виховання учнів початкових класів у Новій українській школі		2				4/10
Змістовий модуль 2. Види музичної діяльності на уроці музичного мистецтва						
Тема 2. Методика проведення слухання музики на уроці		2/2	2	2		6/12
Тема 3. Методика вокально-хорової роботи в загальноосвітній школі		2/2	2	2/2		8/10
Тема 4. Музично-ритмічне виховання молодших школярів		2	2	2		6/12
Тема 5. Музично-творча діяльність молодших школярів на уроках музичного мистецтва		2	2	2		6/12
Тема 6. Гра на дитячих музичних інструментах. Вивчення музичної грамоти на уроках музичного мистецтва.		2	2/2	2		6/12
Модуль 2						
Змістовий модуль 3. Позакласна музично-виховна робота з учнями початкових класів						
Тема 7. Масові форми позакласної музично-виховної роботи		2		2		6/10
Тема 8. Гурткові та індивідуальні форми позакласної музично-виховної роботи		2	2	2		6/10
Змістовий модуль 4. Методика викладання музичного мистецтва в НУШ						
Тема 9. Методика викладання музичного мистецтва в 1–2 та 3–4 класах.		2/2	2/2	2		10/10
Тема 10. Підготовка вчителя до проведення уроку музичного мистецтва в початкових класах НУШ		2	2	2		8/10
Усього годин		20/6	16/4	18/2		66/108

5. Зміст лекційних занять

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи музичного виховання учнів початкових класів

Тема 1. Мета і завдання музичного виховання учнів початкових класіву Новій українській школі

Предмет і завдання курсу, його зв'язок з іншими дисциплінами. Специфіка музики як мистецтва, її освітні й виховні функції. Мета і завдання навчання мистецтва у початковій школі. Характеристика змістових ліній мистецької освітньої галузі Освітньої програми Нової української школи (НУШ). Аналіз змісту і результатів навчання музичного мистецтва за змістовими лініями мистецької освітньої галузі для закладів загальної середньої освіти. Вимоги до музично-педагогічної підготовки вчителя початкових класів Нової української школи.

Змістовий модуль 2. Види музичної діяльності на уроці музичного мистецтва

Тема 2. Методика проведення слухання музики на уроці

Слухання музики як вид музичної діяльності на уроці. Основні етапи ознайомлення з музичним твором для слухання. Методика проведення вступної бесіди. Методичні прийоми організації слухання музики. Методика проведення аналізу-інтерпретації музичних творів. Методика проведення повторного слухання-сприймання музичних творів. Методи активізації сприймання музики в процесі слухання, специфіка їх застосування на уроці. Аналіз музичного матеріалу (музичних творів) для слухання на уроках музичного мистецтва у першому, другому, третьому, четвертому класах.

Тема 3. Методика вокально-хорової роботи в загальноосвітній школі

Хоровий спів як вид виконавського мистецтва. Охорона і розвиток дитячого голосу. Основні вокально-хорові навички і методика їх формування у дітей молодшого шкільного віку. Методи навчання співу. Методика роботи з неінтонуючими дітьми. Основні етапи розучування пісні, їх характеристика. Значення хорового співу у музичному вихованні дітей. Принципи добору пісенного репертуару.

Тема 4. Музично-ритмічне виховання молодших школярів

Музично-ритмічні рухи як вид музичної діяльності молодших школярів на уроці музичного мистецтва. Методика розвитку чуття ритму. Основні методи і прийоми формування навичок виконання музично-ритмічних рухів. Система засвоєння музично-ритмічних рухів у загальноосвітній школі. Методика використання музично-ритмічних рухів у процесі розучування пісні або проведення слухання музики (на конкретному музичному матеріалі).

Тема 5. Музично-творча діяльність молодших школярів на уроках музичного мистецтва

Характеристика музично-творчої діяльності учнів на уроці. Інноваційні підходи до музично-творчого розвитку дітей. Види музичної творчості дітей молодшого шкільного віку. Педагогічне керівництво музично-творчою діяльністю. Розвиток творчої активності учнів у різноманітній музичній діяльності. Методика проведення вокальної та ритмічної імпровізацій. Аналіз пісень зі шкільного репертуару з виявленням можливостей їх інсценування. Методичні рекомендації для вчителя початкових класів щодо використання творчих завдань на уроці музичного мистецтва.

Тема 6. Гра на дитячих музичних інструментах. Вивчення музичної грамоти на уроках музичного мистецтва

Гра на елементарних музичних інструментах як вид виконавської музичної діяльності на уроках музичного мистецтва. Класифікація дитячих музичних інструментів.

Використання елементарних музичних інструментів на уроках музичного мистецтва та в позакласній роботі з учнями початкової школи. Ознайомлення дітей з прийомами гри на елементарних музичних інструментах. Значення гри на елементарних дитячих інструментах для музичного розвитку учнів початкової школи. Методика освоєння музичної грамоти на уроках музичного мистецтва.

Змістовий модуль 3. Позакласна музично-виховна робота з учнями початкових класів

Тема 7. Масові форми позакласної музично-виховної роботи

Шкільні свята як одна з форм масової позакласної роботи. Тематичні і комплексні заняття як форма активного відпочинку дітей у групі продовженого дня. Музично-просвітницька діяльність учителя музичного мистецтва у початкових класах.

Тема 8. Гурткові та індивідуальні форми позакласної музично-виховної роботи

Позакласні музично-творчі заняття. Хорові гуртки. Дитячі вокальні ансамблі. Гуртки з вивчення гри на музичних інструментах. Музичні бесіди. Індивідуальна музично-виховна робота з учнями.

Змістовий модуль 4. Методика викладання музичного мистецтва в НУШ

Тема 9. Методика викладання музичного мистецтва в 1–2 та 3–4 класах

Особливості психофізіологічного розвитку учнів 1–2 класів. Виявлення рівня розвитку індивідуальних музичних здібностей дітей. Формування навичок сприймання творів музичного мистецтва. Вокально-хорове виховання учнів 1–2 класів і розвиток музично-слухових уявлень. Вивчення основ нотної грамоти. Музично-пластична діяльність і розвиток чуття ритму в молодших школярів. Особливості психофізіологічного розвитку учнів 3–4 класів. Формування вокально-хорових навичок учнів у процесі роботи над шкільним пісенним репертуаром. Робота вчителя над удосконаленням навичок сприймання музики. Вивчення основ нотної грамоти. Музично-ритмічні рухи та музично-пластичне інтонування на уроках музики в 3–4 класах.

Тема 10. Підготовка вчителя до проведення уроку музичного мистецтва в початкових класах НУШ

Календарне планування на уроках музичного мистецтва. Прийоми педагогічного контролю та оцінювання на уроках музичного мистецтва. Оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках. Домашні завдання.

6. Зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи музичного виховання учнів початкових класів		
Змістовий модуль 2. Види музичної діяльності на уроці музичного мистецтва		
1.	Музичне сприйняття (слухання музики) і методика його розвитку в школярів.	2
2.	Методика використання на уроках музичного мистецтва міжпредметних зв'язків для сприймання музичного образу твору	2
3.	Спів як вид виконавської музичної діяльності на уроці	2

4.	Методика музично-ритмічного розвитку молодших школярів	2
5.	Дитяча музична творчість на уроці музичного мистецтва	2/2
Змістовий модуль 3. Позакласна музично-виховна робота з учнями початкових класів		
6.	Організація і проведення позакласних музично-виховних заходів	
7.	Гурткові та індивідуальні форми позакласної музично-виховної роботи	2
Змістовий модуль 4. Методика викладання музичного мистецтва в НУШ		
8.	Методика викладання музичного мистецтва в 1–2 класах	2/2
9.	Методика викладання музичного мистецтва в 3–4 класах	2
		16/4

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи музичного виховання учнів початкових класів		
1	Тема 1. Засвоєння музично-теоретичних знань і розвиток музично-слухових уявлень Питання для обговорення: 1. Методична розробка освоєння вокальних вправ з використанням співу по нотах, її практична реалізація. 2. Методична розробка засвоєння вокальних вправ на релятивній основі, її практична реалізація. 3. Розробка плану-конспекту фрагменту уроку, де передбачено засвоєння музично-теоретичних знань, його реалізація в формі ділової гри з залученням групи студентів Література 1. Ковалів В. Методика музичного виховання на релятивній основі. Київ, 1973. 2. Печерська Е. Уроки музики в початкових класах : Навч. посібник. Київ, 2001. 3. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в основній школі. Навч.-метод. посібник. Тернопіль, 2001. 4. Смаглій Г. А. Сольфеджіо : Підруч. у 6 ч. Ч. 1. Харків : Вид-во «Ранок», 2013. 80 с. 5. Спільнота викладачів музично-теоретичних дисциплін на Фейсбук	2
Змістовий модуль 2. Види музичної діяльності на уроці музичного мистецтва		
2	Тема 2. Музичне сприйняття і методика його розвитку у школярів. Питання для обговорення:	2

	1. Особливості музичного сприйняття. Розкрити значення слухання музики на шкільному уроці. 2. Навести приклади активізації емоційного ставлення школярів до музики. 3. Розкрити послідовність розвитку у школярів музичного сприйняття. 4. Скласти розгорнутий план сприйняття музичного твору на уроці музики. 5. Дібрати музичний матеріал (відповідно до чинних типових програм з освітньої галузі «Мистецтво») і скласти план фрагмента уроку зі слухання музики та провести його з групою студентів дотримуючись усіх етапів роботи (вступне слово, показ твору, художньо-педагогічний аналіз, повторне слухання) за музичним твором А. Вівільді «Осінь» з циклу «Пори року» https://www.youtube.com/watch?v=GAhWOe5-PAY 6. Підберіть музичні твори для спонтанної ритмічної імпровізації. Література: 1. Вовк М.В. Методика музичного виховання молодших школярів. Івано-Франківськ, 2007. 264 с., С. 95–116. 2. Печерська Е. Уроки музики в початкових класах : Навч. посібник. Київ, 2001. 3. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі: Навч. метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2001. 272 с.	
3	Тема 3. Методика вивчення музичної грамоти Питання для обговорення 1. За типовими освітніми програмами О. Савченко та В. Шияна (Мистецька освітня галузь «Мистецтво») виписати у вигляді таблиці, які музичні знання засвоюють учні з 1 по 4 клас НУШ. 2. Проаналізувати чинні підручники з предмету «Мистецтво» для 1–4 класів НУШ, визначити, із якими елементами нотної грамоти ознайомлюються учні в початковій школі. • Калініченко О. В., Аристова Л. С. «Мистецтво. 1 клас» https://pidruchnyk.com.ua/1202-mystectvo-1-klas-kalinichenko.html • Калініченко О. В., Аристова Л. С. «Мистецтво. 2 клас» https://pidruchnyk.com.ua/1294-mistectvo-kalinichenko-2-klas.html • Масол Л., Гайдамака О., Колотило О. «Мистецтво. 2 клас» https://pidruchnyk.com.ua/71-mistectvo-masol-gaydamaka-ocheretyana-kolotilo-2-klas.html • Калініченко О. В., Аристова Л. С. «Мистецтво. 3 клас» https://pidruchnyk.com.ua/1553-mystectvo-3-klas-kalinichenko-nush.html • Стеценко І., Садовенко С. «Мистецтво. 4 клас» https://pidruchnyk.com.ua/1611-mystectvo-4-klas-stecenko.html 3. Проаналізувати урок «Основні поняття, ноти, нотний стан, скрипковий ключ, інструментальна музика, мелодія, вокальна музика» за підручником Калініченко О. В., Аристова «Мистецтво. 2 клас» https://www.youtube.com/watch?v=3xCE-wxXAmQ 4. Проаналізувати урок «Лад, звукоряд, мажор, мінор» за підручником Калініченко О. В., Аристова «Мистецтво. 2 клас» https://www.youtube.com/watch?v=1diFXeaabzU 5. Підготувати фрагмент уроку із засвоєння учнями 1–4 класів елементів музичної грамоти. Література: 1. Вовк М.В. Методика музичного виховання молодших школярів. Івано-Франківськ, 2007. 264 с., С. 95–116.	2/2

	2. Печерська Е. Уроки музики в початкових класах : Навч. посібник. Київ, 2001. 3. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в основній школі: Навч. метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2001. 272 с.	
4	Тема 4. Специфіка уроку музичного мистецтва Питання для обговорення: 1. Проаналізувати урок музичного мистецтва, звернути увагу на структурні компоненти уроку, запитання і завдання вчителя, види робіт, що запропоновані на уроці тощо https://www.youtube.com/watch?v=T3vhYya2mhk 2. Підберіть музичні твори для спонтанної ритмічної імпровізації. 3. Спробуйте виявити емоційний зміст обраних музичних творів у малюванні різними фарбами або кольоровими олівцями, вдаючись до створення власного живописного полотна 4. Підберіть українські народні мелодії для творчого музикування 5. Відповідно до змісту уроку музичного мистецтва підготуйте і виконайте наступні завдання: а) доберіть для прослуховування музичний твір (можна орієнтуватися на ті музичні твори, що подані в практичному занятті № 6-7); б) знайдіть відомості про композитора, жанр, стиль, форму і засоби виразності твору; в) спробуйте надати естетичної оцінки музичного твору, виявити його місце в контексті світової культури, ознайомтесь з іншими творами композитора; г) ознайомтесь з іншими інтерпретаціями твору в різних фонозаписах; д) знайдіть твори інших видів мистецтв, які стилістично і образно подібні до музичного твору, який Ви виконаєте. 6. На основі проведеного аналізу відобразіть у форму тексту міркування про своє естетичне ставлення до музичного твору як від твору соціально-культурологічних процесів відповідної епохи. Література: 1. Вовк М.В. Методика музичного виховання молодших школярів. Івано-Франківськ, 2007. 264 с. 2. Воєвідко Л.М. Оптимізація процесу фахової підготовки студентів/ Л. М. Воєвідко. <i>Збірник наукових праць “Педагогічна освіта: теорія і практика”</i>. Вип. 12 Кам’янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2012. С. 306-310. 3. Гадалова І. М. Методика викладання музики в початкових класах: навч.пос. / І. М. Гадалова. Київ : ІСДО, 1994. 272 с. 4. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі. Навч.-метод. посібник. Тернопіль, 2001.	2
5	Тема 5. Розвиток творчої активності учнів у музичній діяльності. Питання для обговорення: 1. У чому полягає перевага створення ігрових ситуацій на початковому етапі творчого розвитку дітей? 2. Роль творчих завдань на уроках музичного мистецтва. 3. Підготувати і провести фрагмент уроку з групою студентів з показом зразків творчості й творчих дій. 4. Підготувати творчі завдання для школярів, які добре співають і для учнів зі слабим рівнем координації слуху та голосу. 5. Методична розробка проведення інструментальної (вокальної) імпровізації та інсценування пісні. Проведення з групою студентів у вигляді ділової гри. 6. Підберіть українські фольклорні мелодії з обрядового календаря для наступної інструментальної імпровізації у формі варіацій. 7. Складіть партитуру для ударних інструментів у формі варіацій.	2

	8. Виконайте складену партитуру, постійно змінюючи групи виконавців. 9. Додайте до інструментальної імпровізації інсценівку обрядової дії. 10. Підберіть українські народні мелодії для творчого музикування. Література: 1. Бервецький З., Хлебникова Л. Виховувати музичну культуру. Грані творчості: Кн. для вчителя. – Київ, 1989. 2. Вовк М.В. Методика музичного виховання молодших школярів. Івано-Франківськ, 2007. 264 с. 3. Воєвідко Л.М. Оптимізація процесу фахової підготовки студентів/ Л. М. Воєвідко. <i>Збірник наукових праць “Педагогічна освіта: теорія і практика”</i>. Вип. 12 Кам’янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2012. С. 306-310. 4. Воєвідко Л.М. Проблема розкриття культурологічного діалогу новацій та традицій. <i>Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова</i>. Серія 16. Творча особистість учителя : проблеми теорії і практики: збірник наукових праць / редкол. : Н.В.Гузій (відп. ред.). Вип.16 (26). Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. Спец. вип. Літературно-мистецька освіта : традиції, новації, перспективи. С. 42– 44. 5. Гадалова І. М. Методика викладання музики в початкових класах: навч.пос. / І. М. Гадалова. Київ : ІСДО, 1994. 272 с. 6. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі. Навч.-метод. посібник. Тернопіль, 2001.	
6	Тема 6. Хоровий спів у школі (1-4 класи) і методика формування навичок виразного виконання Питання для обговорення: 1. Які завдання музичного виховання вирішуються у співочій діяльності школярів? У чому полягає загальна характеристика діяльності? 2. Які є основні вокально-хорові навички та їх значення для виразного виконання пісень? 3. Розкрити причини фальшивого співу дітей та методику їх подолання. 4. Розкрити етапи роботи над піснею у початкових класах (ознайомлення з піснею; засвоєння музичного і літературного матеріалу; робота над технікою художнього виконання; завершальна художня обробка). 5. Схарактеризувати принципи добору пісенного матеріалу Завдання 1. Дібрати для проведення з дітьми/ групою студентів приклади сольфеджування (спів по нотах) перед вивченням пісні (на вибір студента). 2. Підготувати і провести розучування пісні з молодшими школярами в одному із класів (на вибір студента), що включає її анотацію, обґрунтування вибору, вступне слово, показ пісні, бесіду після показу, методику розучування, використання вправ, нотного запису тощо (реалізація з групою студентів). 3. Скласти поурочний розгорнутий план роботи над двуголосною піснею, розучування її з групою студентів Література: 1. Воєвідко Л. М. Дезидерати щодо шкільного пісенного репертуару у фаховій підготовці студентів. <i>Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Наука і освіта 2005»</i>. Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2005. Т. 29. Музика та життя. С. 6–9.	2

	2. Воевідко Л. М. Доцільність використання українських освітянських традицій у підготовці фахівців / Л. М. Воевідко. <i>Збірник наукових праць Кам'янець-Поділ. держ. ун-ту. Серія педагогічна</i>. Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М. І., 2005. Вип. 6. С. 145–149. 3. Леонтович М.Д. Практичний курс навчання співу у середніх школах України / З педагогічної спадщини. Упор. Л.О.Іванова. Київ : Музична Україна, 1989. Уроки музики в початкових класах : Навч. посібник. Київ, 2001.	
Змістовий модуль 3. Позакласна музично-виховна робота з учнями початкових класів		
7	Тема 7. Позакласна робота з музичного мистецтва Завдання Підготувати методичну розробку музичного позакласного заходу. Підібрати ілюстративний матеріал. Література 1. Гадалова І. М. Методика викладання музики в початкових класах: навч.пос. / І. М. Гадалова. Київ : ІСДО, 1994. 272 с. 2. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі. Навч.-метод. посібник. Тернопіль, 2001	2
Змістовий модуль 4. Методика викладання музичного мистецтва в НУШ		
8	Тема 8. Методика музичного навчання і виховання у 1–2 класах. Завдання: Підготувати методичну розробку уроку музичного мистецтва у 1 та 2 класах, вміти виконувати музично-ілюстративний матеріал. Література 1. Гадалова І. М. Методика викладання музики в початкових класах: навч.пос. / І. М. Гадалова. Київ : ІСДО, 1994. 272 с. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі. Навч.-метод. посібник. Тернопіль, 2001	2
9	Тема 9. Методика музичного навчання і виховання у 3–4 класах. Завдання: Підготувати методичну розробку уроку музичного мистецтва у 3 та 4 класах, вміти виконувати музично-ілюстративний матеріал. Література 1. Гадалова І. М. Методика викладання музики в початкових класах: навч.пос. / І. М. Гадалова. Київ : ІСДО, 1994. 272 с. 2. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі. Навч.-метод. посібник. Тернопіль, 2001	2
		18/2

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Формування музичного сприймання як провідна ідея музичної педагогіки	4/10
2.	Формування у молодших школярів емоційного ставлення до музичного образу твору	6/12
3.	Методи розвитку музичного сприймання у процесі слухання й аналізу музики	8/10

4.	Використання різних видів мистецтв під час ознайомлення учнів з музичним твором	6/12
5.	Особливості співацького голосу молодших школярів	6/12
6.	Шляхи поєднання музично-ритмічних рухів з іншими видами музичної діяльності на уроці	6/12
7.	Гра на дитячих музичних інструментах як вид колективної виконавської музичної діяльності учнів початкових класів	6/10
8.	Види позакласної музично-виховної роботи з молодшими школярами	6/10
9.	Методи навчання співу	10/10
10.	Складання репертуару дитячого хору	8/10
	Разом	66/108

9. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет і завдання курсу «Мистецтво з методикою навчання: музичне виховання» як науки, мистецтва та навчальної дисципліни.
2. Сучасні нормативні документи та вимоги при вивченні курсу «Мистецтво з методикою навчання».
3. Етнонаціональна специфіка музичного виховання у полікультурному просторі України.
4. Роль музичного мистецтва у розвитку духовної культури особистості.
5. Жанрова система музичної культури.
6. Жанри народного мистецтва.
7. Усна традиційна культура.
8. Класифікація фольклору.
9. Естетичне виховання засобами національного пісенного фольклору України.
10. Дитячий музичний фольклор. Педагогічне значення національного дитячого пісенного фольклору.
11. Дитячий музичний фольклор Херсонщини.
12. Порівняння методичних компонентів музично-педагогічних систем Є. Жак-Далькроза, К. Орфа, З. Кодая, Д. Кабалевського.
13. Напрямки музичного виховання школярів. Вікова характеристика з огляду готовності дітей до музичного навчання і виховання.
14. Особливості художньо-педагогічного спілкування вчителя й учнів у процесі сприймання музики.
15. Закономірності й принципи формування музичного сприймання школярів.
16. Методика формування музичного сприймання.
17. Українські народні музичні інструменти – свідчення високої духовної і матеріальної культури українського народу.
18. Хоровий спів – основний вид музично-виконавської діяльності дітей.
19. Методика навчання співу.
20. Основи гігієни, співацького режиму і охорони дитячого голосу.
21. Особливості проведення уроків музики.
22. Новітні технології навчання на уроках музики.
23. Основи теорії музики.
24. Музична творчість.
25. Казкові сюжети на уроках музики.
26. Позаурочна музична робота з молодшими школярами.
27. Шкільна програма з музики для 1 класу.
28. Шкільна програма з музики для 2 класу.

29. Шкільна програма з музики для 3 класу.
30. Шкільна програма з музики для 4 класу.
31. Життя і творчість видатних українських композиторів.
32. Композитори-класики ближнього та дальнього зарубіжжя.
33. Сучасні композитори-новатори.
34. Композитори – дітям.

Види контролю та критерії оцінювання

Відповідність шкал оцінювання та критеріїв визначення рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти

Таблиця 1

Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка ECTS	Рівні навчальних досягнень студентів
90–100	A	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
100		
99		
98		
97		
96		
95		
94		
93		
92		
91		
90		
82–89	B	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
89		
88		
87		
86		
85		
84		
83		
82		
74–81	C	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
81		
80		
79		
78		
77		
76		
75		
74		
64–73	D	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
73		
72		
71		
70		
69		
68		

67		
66		
65		
64		
60–63		
63	E	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
62		
61		
60		
35-59		
1-34	F	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни, з якої передбачено форму підсумкового контролю

10. 3.Розподіл балів у межах навчальної дисципліни, з якої передбачено форму підсумкового контролю

Таблиця 2

Практичні/лабораторні заняття									Самостійна робота									Модульний контроль	Екзамен
Максимальна кількість балів – 36									Максимальна кількість балів – 36									Максимальна кількість балів – 18	Максимальна кількість балів – 10
ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	ПЗ 4	ПЗ 5	ПЗ 6	ПЗ 7	ПЗ 8	ПЗ 9	С Р 1	С Р 2 2	С Р 3	С Р 4	С Р 5	С Р 6	С Р 7	С Р 8	С Р 9	МКР	10
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	18	

Критерії оцінювання роботи студентів на практичних заняттях з дисципліни «Музичне мистецтво з методикою навчання»

– музична компетентність оцінюється з позицій вміння студентів виконувати музичні твори на різних інструментах або вокально; оцінка точності інтонації, ритмічної чіткості та загальної музичної виразності виконання; уміння студентів аналізувати музичні твори, визначати їх жанр, стиль, структуру, мелодику тощо.

– методичні компетентності оцінюються як здатність студента розробити конспект уроку, визначити мету і завдання заняття, а також застосовувати відповідні методи навчання; уміння обирати музичні твори відповідно до вікових та індивідуальних особливостей учнів.

– використання інтерактивних методів навчання, що передбачає вміння використовувати сучасні педагогічні технології, зокрема інтерактивні форми навчання, такі як групові роботи, проєкти, аудіовізуальні матеріали тощо.

– здатність розробляти об’єктивні критерії оцінки знань та вмінь учнів.

рефлексія: здатність аналізувати та оцінювати власну педагогічну діяльність, а також роботу учнів.

– творчі здібності – виконання творчих завдань та проєктів, спрямованих на створення або інтерпретацію музичних творів у педагогічному контексті.

– теоретичні знання: знання методики викладання музичного мистецтва, тобто оцінка рівня теоретичних знань з основних принципів та методів навчання музики; знання музичної теорії

та історії (оцінюється рівень володіння теоретичними аспектами музики (гармонія, форма, історія музики тощо).

– активність та участь у заняттях: оцінка регулярного відвідування занять, вчасне виконання завдань та активність на практичних заняттях; прояв творчої ініціативи, участь у дискусіях, пропозиція ідей для поліпшення занять.

10.5. Критерії оцінювання роботи студентів на лабораторних заняттях з дисципліни «Музичне мистецтво з методикою навчання»

Оцінювання роботи студентів на лабораторних заняттях з музичного мистецтва з методикою навчання повинно враховувати різні аспекти їхньої творчо-педагогічної діяльності та відповідати навчальним цілям курсу. Основні критерії можуть включати такі компоненти:

– здатність студента працювати з нотами, розуміння музичної теорії та технічне виконання на музичному інструменті або голосом. Важливо враховувати точність виконання, ритмічність та інтерпретацію музичних творів.

– викладач оцінює здатність студента до творчого мислення в музиці: імпровізаційні навички, здатність вносити творчі ідеї у виконання чи створення музичних творів.

– студенти повинні демонструвати знання методики викладання музики, вміння працювати з методичними посібниками, планувати музичні уроки і використовувати відповідні методичні інструменти.

– здатність співпрацювати з іншими студентами під час групових завдань. Оцінюється також вміння вести педагогічну діяльність, зокрема, пояснювати матеріал, підтримувати позитивну атмосферу в аудиторії.

– системність відвідування лабораторних занять, ретельність у підготовці усіх необхідних матеріалів, дотримання термінів виконання роботи.

– уміння оцінювати власну роботу та розуміти свої помилки, здатність до самостійного аналізу власних досягнень і прогресу, а також реакція на критику та зворотний зв'язок.

10. 6. Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Відповідність завданню: чи відповідає робота поставленій темі та чи охоплює всі аспекти завдання; чи висвітлені ключові аспекти, наскільки робота глибока і обґрунтована; коректність фактів і аргументації (достовірність джерел).

Рівень самостійності (чи була робота виконана без сторонньої допомоги); чи є в роботі оригінальні ідеї та аналіз студента, а не тільки запозичений матеріал; чи демонструє студент інноваційний підхід у вирішенні завдання.

Структура та логіка викладу (Чіткість і послідовність у викладі матеріалу, чи зрозуміла структура роботи.

Відсутність плагіату, чи використано належним чином посилання на джерела; чи правильно оформлено всі цитати та посилання на використані джерела.

Чи дотримані вимоги щодо формату, обсягу та оформлення роботи.

Чи правильно оформлено список літератури, дотримано правил цитування.

Чи виконана робота вчасно.

11. Джерельна база

11.1. Основна

1. Гумінська О.О. Уроки музики в загальноосвітній школі: *метод. посіб.* Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. 104 с.
2. Дух В.П. Музика в 1 класі: *посіб. для вчителів початкових класів.* Тернопіль: Мальва-ОСО, 2003. 104 с.
3. Золотарьова О. І. Музичне мистецтво. 1-8 класи [текст]: *метод.-посіб.* Х.: Вид. група «Основа», 2012. 55 с., [1] с.: табл. (серія «Календарне планування»). 56 с.
4. Липа І. Методичні рекомендації до проведення уроків музики. *Педагогічна практика*

- в початковій школі: навч. метод. посіб. Івано-Франківськ: Гостинець, 2006. С.74-77.
5. Липа І. Ю. Музично-творчий розвиток учнів початкових класів гірських шкіл. *Гірська школа Українських Карпат*. 2013. Вип. 10. С.152-156.
 6. Липа І. Ю. Підготовка студентів до вокально-хорової практики у початковій школі. *Гірська школа в умовах реформування системи освіти: компетентнісний вектор: монографія*. Івано-Франківськ, 2018. С.195-204.
 7. Липа І. Ю. Позакласна музично-просвітницька діяльність як складова професійної підготовки майбутнього вчителя. *Освітній простір України*. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2015. Вип 5. С.74-78.
 8. Липа І., О. Молодій, О. Черсак. Народна пісня в контексті репертуарної політики дитячого хорового колективу. *Гірська школа Українських Карпат*. 2017. №16. С.62-68.
 9. Лобова О. Програма для середньої загальноосвітньої школи. *Музика: 1-4 класи*. К.: Початкова школа, 2007.
 10. Лотоцька А. В. НУШ. Типові освітні програми для ЗЗСО. 1-2 класи. Київ: Ранок, 2019. 192 с.
 11. Масол Л. М., Ю. О. Очаковська, Л. В. Беземчук, Т. О. Наземнова. Вивчення музики в 1-4 класах: навч.-метод. посіб. для вчителів .Х.: Скорпіон, 2003. 144 с.
 12. Музичне мистецтво. Нотна хрестоматія. 1 клас / уклад. О. І. Золотарьова, З. П.Ткемаладзе. Х.: Вид. група «Основа», 2012. 128 с.
 13. Музичне мистецтво. Хрестоматія. Семестр I / упор. Л. О.Хлебникова, Л. О.Дорогань, Н. І.Міщенко, Т. О.Наземнова. Харків.: Вид-во «Ранок», 2012. 135 с.
 14. Музичне мистецтво. Хрестоматія. Семестр II / упор. Л. О.Хлебникова, Л. О.Дорогань, Н. І. Міщенко, Т. О. Наземнова. Харків. : Вид-во «Ранок», 2012. 144 с.
 15. Наволокова Н.П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Харків, 2009.
 16. Островський В. М., Сидір М. В. Уроки музики: 1-4 класи: посіб. для вчителя.. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. 60 с.
 17. Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах: навч. посіб. К.: Либідь, 2001. 272 с.
 18. Побережна Г. І. , Т. В. Щериця. Загальна теорія музики: підручник. К.: Вища школа, 2004. 303 с.
 19. Програма «Музичне мистецтво» для загальноосвітніх навчальних закладів. I-IV класи / Л. О. Хлебникова і творча група. 2011.
 20. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. 216 с.
 21. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
 22. Рудницька О. Педагогіка: загальна та мистецька.: навч. посіб. Тернопіль :Навчальна книга-Богдан, 2005. 360 с.
 23. Сидір М. В. Фонохрестоматія. Музичне мистецтво. 1 клас. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2012. 60 с.
 24. Співають діти: репертуар для молодшого та середнього шкільного віку /упор. І. О. Зеленецька. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003. 180 с.
 25. Фонохрестоматія. Вчимося музики: пісенний репертуар. Музика. 1 клас. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2012.
 26. Фонохрестоматія. Вчимося музики: пісенний репертуар. Музика. 2 клас. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2012.
 27. Фонохрестоматія. Вчимося музики: пісенний репертуар. Музика. 3 клас. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2012.
 28. Фонохрестоматія. Вчимося музики: пісенний репертуар. Музика. 4 клас. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2012.

29. Хлебникова Л. О. Методика хорового співу у початковій школі: метод. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. 216 с.
30. Хлебникова Л. О., Т. О. Наземнова, Л. О. Дорогань, Н. І. Міщенко. Музичне мистецтво. 1 клас. *Плани-конспекти уроків на друкованій основі*. Х.: Вид-во «Ранок», 2012. – 72 с. (Серія «Конструктор уроку»). – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 73 с.
31. Хлебникова Л. О., Т. О. Наземнова, Л. О. Дорогань, Н. І. Міщенко. Музичне мистецтво. 1 клас. *Конспекти уроків*. Х.: Вид-во «Ранок», 2012. 72 с. (Серія «Інтерактивний урок»). – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 192 с.
32. Чарівна сопілочка: *навч. метод. посібник*. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2009. 184 с.
33. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 352 с.
34. Державний стандарт початкової загальної освіти.
URL.: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
35. Закон України «Про освіту».
URL.: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
36. Концепція Нової української школи.
URL.: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed/pdf>

11.2. Допоміжна

1. Єлагіна Л. М., О. М. Лук'янченко. Музика. Програма і методичні розробки уроків у 1-4 класах: *посіб. для вчителя*. Харків: Веста: Вид-во «Ранок», 2002. 64 с.
2. Калашник М. П. Уроки елементарної теорії музики: *навч. посіб.* Х. Фактор, 2011. 352 с.
3. Липа І., Вовк М. Добір музичного матеріалу до уроку як творчість учителя. *Вісник Прикарпатського університету*. Педагогіка. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2007. Вип. XIII-XIV. С.28-34.
4. Липа І., Вовк М. Художньо-педагогічні критерії добору й оцінки музичних творів для школярів. *Обрії*. 2007. №2. (25). С.90-93.
5. Липа І., Тарантюк В. Сольфеджіо: *посібник*. К.: КПКПУ, 2003. 35 с.
6. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (*Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін*). К.: Освіта України. 2008. 274 с.